

Świadczenia rodzinne

Zasiłek rodzinny ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka.

W myśl art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity: Dz.U. 2020r., poz. 111), prawo zasiłku rodzinnego przysługuje:

- rodzicom,
- jednemu z rodziców,
- opiekunowi prawnemu dziecka,
- opiekunowi faktycznemu dziecka,
- osobie uczącej się (pełnoletniej osobie uczącej się, niepozostającej na utrzymaniu rodziców w związku z ich śmiercią lub w związku z ustaleniem wyrokiem sądowym lub ugodą sądową prawa do alimentów z ich strony).

Obecnie miesięczna wysokość zasiłku rodzinnego wynosi:

- 95,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia;
- 124,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia;
- 135,00 zł na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia.
Zasiłek rodzinny przysługuje do ukończenia przez dziecko: 18 roku życia lub nauki w szkole (z wyjątkiem szkoły wyższej), jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia, lub do 24 roku życia, w przypadku jeżeli dziecko kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki z tytułu:

- urodzenia dziecka,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
- samotnego wychowywania dziecka,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,

- rozpoczęcia roku szkolnego,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.

Przyznanie prawa do zasiłku rodzinnego jest ściśle uzależnione od spełnienia ustawowego kryterium dochodowego. Świadczeni niniejsze przysługuje, jeżeli przeciętny miesięczny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674,00 zł. W przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli przeciętny miesięczny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 764,00 zł. W przypadku zasiłku rodzinnego obowiązuje również tzw. zasada "złotówka za złotówkę". Mechanizm niniejszy obowiązuje od 1 stycznia 2016 r. w związku z nowym brzmieniem art. 5 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego

Prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami ustala się na okres zasiłkowy, który rozpoczyna się 1 listopada i kończy 31 października. Wnioski w sprawie ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych na nowy okres zasiłkowy przyjmowane są drogą elektroniczną od 1 lipca oraz tradycyjną w siedzibie Centrum Usług Społecznych począwszy od 1 sierpnia danego roku (według ustalonego harmonogramu). Jeżeli osoba ubiegająca się o prawo do zasiłku rodzinnego złoży wniosek do 31 sierpnia ma zagwarantowaną wypłatę świadczenia do końca listopada. W przypadku złożenia wniosku na nowy okres zasiłkowy od dnia 1 września do dnia 31 października wypłata przysługujących świadczeń następuje najpóźniej do dnia 31 grudnia. Natomiast w przypadku złożenia wniosku na nowy okres zasiłkowy w okresie od dnia 1 listopada do dnia 31 grudnia danego roku wypłata przysługujących świadczeń wraz z wyrównaniem następuje najpóźniej do ostatniego dnia lutego następnego roku.

W sytuacji jeżeli wniosek zostanie złożony poza tzw. okresem zasiłkowym, prawo do świadczeń rodzinnych ustalane jest począwszy od miesiąca, w którym prawidłowo wypełniony wniosek wraz z załączonymi dokumentami wpłynął do Działu Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych. **Świadczenie wypłacane jest co miesiąc według ustalonego terminarza publikowanego każdorazowo na stronie internetowej CUS.**

Do wniosku w sprawie ustalenia prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami należy załączyć przede wszystkim dokumenty potwierdzające sytuację dochodową wszystkich pełnoletnich członków rodziny począwszy od początku roku bazowego do chwili złożenia wniosku (wykaz dokumentów stanowi katalog otwarty w związku z indywidualną sytuacją każdej rodziny). Do wniosku załącza się również oświadczenie członków rodziny o dochodzie niepodlegającym

opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych osiągnięty w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy (wyłącznie w przypadku osiągnięcia dochodów nieopodatkowanych). Do katalogu dochodów niepodlegających opodatkowaniu zalicza się m.in.: alimenty, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, stypendia, ulgę na dziecko zgodnie z art. 27f ust. 8-10 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych itd.

Zasiłek rodzinny nie przysługuje w przypadku kiedy:

- dziecko lub osoba ucząca się pozostają w związku małżeńskim;
- dziecko zostało umieszczone w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie bądź w pieczy zastępczej;
- osoba ucząca się została umieszczona w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie;
- pełnoletnie dziecko lub osoba ucząca się nabyła uprawnienia do zasiłku rodzinnego na własne dziecko;
- osobie samotnie wychowującej dziecko nie zostało zasądzone świadczenie alimentacyjne na rzecz dziecka od jego rodzica, z wyjątkiem sytuacji, kiedy rodzice lub jedno z rodziców dziecka nie żyje, ojciec dziecka jest nieznan, powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone lub sąd zobowiązał jednego z rodziców do ponoszenia całkowitych kosztów utrzymania dziecka i nie zobowiązał drugiego z rodziców do świadczenia alimentacyjnego na rzecz tego dziecka, dziecko zgodnie z orzeczeniem sądu, jest pod opieką naprzemienną obojga rodziców sprawowaną w porównywalnych i powtarzających się okresach;
- członkowi rodziny przysługuje na dziecko zasiłek rodzinny za granicą, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawane są na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Na jej podstawie realizowane jest wsparcie materialne dla osób uprawnionych do alimentów, które ich nie otrzymują z uwagi na bezskuteczność egzekucji. Wsparcie to realizowane jest poprzez przyznawanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego dla osób spełniających kryteria ustawowe (np. kryterium dochodowe).

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 1200 zł miesięcznie. Jednocześnie, od 1 października 2020 r., przy ustalaniu prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego obowiązuje tzw. mechanizm "złotówka za

złotówkę" .

Postępowanie w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego prowadzi organ właściwy wierzyciela tj. wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej do świadczenia alimentacyjnego.

Prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ustala się na okres świadczeniowy tj. od dnia 1 października do dnia 30 września następnego roku kalendarzowego.

Wnioski o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na nowy okres świadczeniowy są przyjmowane od dnia 1 sierpnia danego roku, a w przypadku wniosków składanych drogą elektroniczną - od dnia 1 lipca danego roku.

W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia z funduszu alimentacyjnego na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z dokumentami do dnia 31 sierpnia, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata świadczeń przysługujących za miesiąc październik następuje do dnia 31 października.

- przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 września do dnia 30 września danego roku, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata przysługujących świadczeń z funduszu alimentacyjnego następuje do dnia 30 listopada tego roku.
- przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 października do dnia 31 października danego roku, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata przysługujących świadczeń z funduszu alimentacyjnego następuje do dnia 31 grudnia tego roku.
- przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 listopada do dnia 30 listopada danego roku, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata przysługujących świadczeń z funduszu alimentacyjnego następuje do dnia 31 stycznia następnego roku.

- przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 grudnia danego roku do dnia 31 stycznia następnego roku, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata przysługujących świadczeń z funduszu alimentacyjnego następuje do ostatniego dnia lutego następnego roku.

W przypadku wystąpienia zmian w liczbie członków rodziny, uzyskania bądź utraty dochodu albo innych zmian mających wpływ na prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego osoba uprawniona albo jej przedstawiciel ustawowy, są obowiązani do niezwłocznego powiadomienia o tym organu wypłacającego świadczenia. W przeciwnym razie może to skutkować koniecznością zwrotu przez osobę uprawnioną albo jej przedstawiciela ustawowego nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie. Odsetki nalicza się od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu wypłaty nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, do dnia spłaty. W przypadku braku spłaty nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wraz z odsetkami, podlegają one egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.